

Hevja seg sjálfvan við at halda við happaranum

HÖGNI HOYDAL

Edmund Joensen er sum drongurin í skúlagarðinum, sum heldur seg fáa mest burtúrur við at goyma seg aftanfyri og halda við happaranum. Og tá Kringvarpið fer upp í sama kór, so kann lívið í skúlagarðinum halda fram ótarnað

Skrivarin hjá Edmundi Joensen, fólkatingsmanni, hevur aftur skrivað eitt lesarabræv, ið hevur til endamáls at spilla politisk mótstøðufólk út. Hesaferð verður roynt at billa føroyingum inn, at orðaskiftið um ein spurning hjá undirritaða á fólkatingi hevur verið “pínligt”. Helst hevur hann rætt, tó at tað neyvan er av somu orsök, sum hann vil vera við.

Afturmeldingarnar frá fólk úr flestu flokkum í salinum henda dagin vóru júst, at tey hildu Edmund Joensen og danska forsætisráðharran vera sera pínligar, tá teir royndu at oyðileggja eitt seriøst orðaskifti við barnsligum persónsálopum. Sum ein fólkatingslimur segði: “Tá forsætisráðharrin fær orðið í seinasta umfarinum av einum spurnarorðaskifti, sum ikki gongur honum eftir vild, so leggur hann eftir persóninum, ið ikki hevur møguleika at svara aftur sambært tingskipanini.” Og fleiri undraðust á, at ein føroyskur fólkatingslimur legði uppí vildi verja forsætisráðharran í einum máli, sum lögmaðurin hjá sama fólkatingsmanni sjálvur hevur reist.

So jú. Nógvir fólkatingslimir flenna og rista á høvduinum eftir hesum pínliga leiki. Tann, ið hevur huga at kanna, hvørja virðing føroysku fólkatingsumboð vinna sær á fólkatingi, kann bert spyrja seg fyri hjá fólkatingsliminum.

Men í føroyska almenninginum fáa persónsálop Edmund Joensens og danska forsætisráðharrans tað ætlaða afturljóðið. Kringvarpið valdi at senda seinasta svar forsætisráðharrans í einum spurnarorðaskifti, har spyrjarin ikki hevur møguleika at svara aftur.

Sostatt verða skúlagarðslóttirnar heiðraðar. Tann, ið

velur happa fólk og – við einum mildum orði – at snara sannleikanum, verður borin fram. Og tann, ið velur at fjala seg aftanfyri happaran í skúlagarðinum, fylgir glaður upp við at rópa aftanfyri og seta spjaldur á fólk.

Alt veldst sjálvandi um eygað, sum sær. Tískil fari eg at loyva mær at endurgeva orðarætt útskriftina av munnliga orðaskiftinum um føroyska luttøku og ábyrgd í átøkum á figgjarmarknaðinum. So kunnu fólk sjálvi gera sína meting av, hvat er pínligt og hvat er seriøst:

Spørsmål nr. S 990

Hogni Hoydal: Hvorfor har statsministeren valgt at afslå den færøske lagmands skriftlige anmodning om, at færøske myndigheder medinddrages i forhandlingerne om en statslig kreditpakke til pengeinstitutter under dansk lovgivning, og hvordan stemmer dette overens med statsministerens gentagne erklæringer om »ligeværdige parter«?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Jeg kan sige til hr. Hogni Hoydal, at jeg lægger meget vægt på, at det færøske landsstyre, og i øvrigt også det grønlandske landsstyre, bliver holdt godt orienteret om politiske forhold, der måtte have betydning for Færøerne og Grønland.

Det har også været tilfældet i den her sag om kreditpakken. Vi har holdt det færøske landsstyre orienteret, og der skal også nu være forhandlinger om, hvorvidt pakken skal omfatte Færøerne og i givet fald på hvilke vilkår. Det er til syvende og sidst en færøsk beslutning.

Hogni Hoydal: Jeg takker for svaret. Spørgsmålet handler jo egentlig om, at vi i det her tilfælde har en global finanskriser, som jo også rammer Færøerne. Vi har en selvstændig økonomi, og færøske myndigheder fører egentlig den økonomiske politik, men hele det finansielle system er jo under dansk myndighed, et såkaldt fælles anliggende.

I forbindelse med den her næste bankpakke, eller bankpakke II, skrev den færøske lagmand så til statsministeren og bad om, at det færøske finans-

ministerium var med til forhandlingerne, fordi de løsninger, man finder for Danmark, ikke altid er de rigtige for Færøerne. Det kom der så et afslag på en måned senere. Derfor har jeg stillet spørgsmålet til statsministeren: Hvad er argumentet egentlig for, at den færøske regering eller de færøske myndigheder ikke skulle være med ved bordet her? Vi har jo - hvis jeg må tillade mig at sige det - meget dyrekøbte erfaringer i Færøerne med bankredninger og med en finansiell sektors sammenbrud, så det kunne måske også være nogle gode erfaringer, som kunne gives videre til regeringens forhandlinger og de danske partiers forhandlinger. Pointen er, at jeg ikke tror, at den globale finanskriser kan løses uden ansvarlige politikere. Her har de færøske myndigheder så bedt om at være medansvarlige og tage ansvar for et fælles anliggende. Statsministeren taler jo højt og flot om ligeværdige partnere, og derfor må det undre, at man ikke har draget de færøske myndigheder ind i selve forhandlingerne. Derfor vil jeg gerne igen spørge: Hvad er argumentet for ikke at gøre det?

Statsministeren: Jamen hr. Hogni Hoydals fremstilling er ikke korrekt. Jeg har ikke givet noget afslag. Jeg har svaret på det brev, som lagmanden har sendt, og jeg har i øvrigt også haft en samtale med lagmanden. Vi har selvsagt været enige om, at det færøske landsstyre skulle holdes orienteret om, hvad der foregik.

Jeg tror, hr. Hogni Hoydal må indrømme, at langt hoveddelen af den her kreditpakke jo handler om danske pengeinstitutter og realkreditinstitutter. Men vi har for at sikre finansiell stabilitet på Færøerne og i Grønland udformet det sådan, at udgangspunktet er, at færøske banker er omfattet, men det er også udformet sådan, at skulle der fra færøsk side være et ønske om, at det skal være anderledes, eller der er specielle ønsker til indretningen, bliver det nu forhandlet. Vi vil så også være indstillet på i givet fald at ændre pakken i overensstemmelse med det, der måtte være de

færøske ønsker, så der er fuld færøsk indflydelse på det her.

Hogni Hoydal: Tak for det svar. Det gør mig lidt mere tryk, at der også er en proces i gang nu her, efter at bankpakken er forhandlet færdig.

Men jeg mener stadig væk, at hverken i denne sag eller i andre sager, hvor der er dansk lovgivning, som så kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland, er der det helt store spillerum, så her er der vel tale om en slags fait accompli, altså man kan tilslutte sig eller ikke. Det har jo konsekvenser. Det er fint, der bliver forhandlinger om det, og det vil vi også meget gerne deltage i, så vidt muligt.

Selve sagen om, at den danske stat nu skal give lån til finansinstitutter, også måske i Færøerne, rejser jo nogle principielle spørgsmål. Skal den danske stat nu også - kan man sige - være inde i det færøske banksystem? Det er et banksystem, som vi for bare 10-15 år siden selv reddede med de færøske skatteyderes penge, så har statsministeren nogen tanker om, hvad der egentlig skal ligge i det her system? Skal den danske stat ind og sætte penge i færøske pengeinstitutter?

Statsministeren:

Udgangspunktet er jo altså, at færøske pengeinstitutter er omfattet af loven, sådan som den nu er udformet. Men skulle der fra færøsk side være et ønske om en anderledes ordning, er vi jo villige til at lytte til det. Jeg har gjort det klart over for lagmanden, at vi selv sagt ikke gennemfører noget imod færøsk ønske. Jeg vil også gerne sige til hr. Hogni Hoydal, at der ikke er tale om et fait accompli, og det er ikke sådan, at løsningen for Færøerne behøver at være præcis den samme som for Danmark.

Noget andet er så, at jeg tror, man skal gennemtænke det meget nøje på Færøerne, for det her handler jo om at sikre finansiell stabilitet på Færøerne. Men til syvende og sidst er det op til Færøerne selv at beslutte, og hvis resultatet af de forhandlinger, der er imellem regeringen og det færøske landsstyre, bliver,

at der skal fremsættes ændringsforslag til loven, så gør vi det. Men jeg tror altså, at hr. Hogni Hoydal skal tænke sig meget grundigt om, for det ville jo være ubehageligt for det færøske samfund, hvis der blev skabt usikkerhed om den finansielle situation på Færøerne.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen): Der er en medspørger. Hr. Edmund Joensen.

Edmund Joensen: Ja tak. Lad mig starte med at sige, at jeg via mit samarbejde med regeringen og med Venstre har fået de informationer, der har været brug for i forbindelse med forhandlingerne om bankpakkerne.

Hr. Hoydals strategi går bevidst ud på ikke at samarbejde med regeringen, og han vælger at stå udenfor. Jeg ved, at statsministeren har været underrettet om, hvilke synspunkter den færøske lagmand har haft i forbindelse med forhandlingerne vedrørende bankpakke II. Desuden har den færøske lagmand offentligt udtrykt sin tilfredshed med samarbejdet med statsministeren i forbindelse med forhandlingerne.

Lad mig sige, at der er tale om et flot stykke politisk arbejde, og bankerne på Færøerne er meget tilfredse med bankpakken, og derfor stiller jeg mig uforstående over for hr. Hogni Hoydals kritik.

Tredje næstformand: Jeg skal gøre hr. Edmund Joensen opmærksom på, at der er tale om et spørgsmål til statsministeren. Jeg ved ikke, om statsministeren har en kommentar til det spørgsmål?

Statsministeren: Jo, jeg forstod det sådan, at hr. Edmund Joensen spurgte, om jeg ikke var enig i det, han sagde, og dertil kan jeg sige: jo.

Hogni Hoydal: Jeg må sige, at det ikke undrer mig - vi har jo før set den strategi med at det ene folketingsmedlem fra Færøerne spilles ud mod det andet.

Men sagen er jo slet ikke den, at jeg har forsøgt at skabe nogen uenighed om den her sag. Den Nordatlantiske Gruppe har jo allerede fra december måned

gentagne gange bedt om et møde med erhvervs- og økonomiministeren for at holde sig orienteret om, hvad der skulle ske i denne sag.

Pointen er jo, at vi har at gøre med myndigheder - i dette tilfælde den færøske regering og det færøske parlament - som træffer økonomiske afgørelser hver dag, og det, at vi så har nogle afgørelser, der træffes om hele den finansielle sektor, som de politikere, der efter min mening burde være ansvarlige på Færøerne, ikke er deltagende i, skaber efter min mening ikke nogen ansvarsfuld grobund for at håndtere de finansielle udfordringer også på Færøerne.

Derfor vil jeg spørge statsministeren en sidste gang: Hvad var egentlig argumentet imod at inddrage de færøske myndigheder fra begyndelsen? Findes der noget godt argument for det?

Statsministeren: Jamen det har ikke været noget ønske om at holde færøske myndigheder udenfor. Vi har orienteret de færøske myndigheder, og jeg har haft en god samtale og god kontakt med lagmanden, akkurat som hr. Edmund Joensen beskrev det.

Nu skal jeg sige hr. Hogni Hoydal, hvad jeg tror det her drejer sig om. Det drejer sig om, at hr. Hogni Hoydal ikke bryder sig om her at få demonstreret, hvilken fordel det i virkeligheden er at være med i et rigsfællesskab. For her ser vi jo, at det i økonomisk urolige tider altså kan være meget byrdefuldt at stå uden for et større fællesskab. Jeg tror, at hr. Hogni Hoydal vil kunne se det illustreret på Island.

Det, Færøerne nu oplever, er, at vi vedstår os et ansvar i rigsfællesskabet og er parat til at lade færøske banker uden videre omfatte at den her ordning. Hvis Færøerne skulle ønske det anderledes, respekterer vi det, og så kan vi fremsætte ændringsforslag. Men jeg tror, at hr. Hogni Hoydal skal tænke sig meget om ikke at bidrage til at skabe finansiell ustabilitet på Færøerne.